

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे
परीक्षा : मे – २०२५
तृतीय वर्ष
सत्र – ५
विषय:- कृषी अर्थशास्त्र (भाग-१) (EC-501)

दिनांक: ०८/०५/२०२५

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन)

(४०)

१. जमीन सुधारणा म्हणजे काय? जमीन सुधारण्याची वैशिष्ट्ये आणि आवश्यकता स्पष्ट करा.
२. शेतीच्या व्यापारीकरणाचे फायदे आणि तोटे स्पष्ट करा.
३. भारतातील कृषी उत्पादनवाढीसाठी घेतलेल्या उपाययोजना स्पष्ट करा.
४. शेती आणि उद्योग यामधील फरक स्पष्ट करा.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

(३०)

१. भारतीय कृषी विपणन व्यवस्थेतील उणिवा स्पष्ट करा.
२. नाबार्डची स्थापना व कार्य स्पष्ट करा.
३. भारतामधील जमीन सुधारणा मूल्यांकन करा आणि त्याच्या अपयशामागील कारणे स्पष्ट करा.
४. मृदा धूप या संकल्पनेचे /सुधारणेचे सविस्तर वर्णन करा.
५. कृषी उत्पादनाच्या किंमत स्थिरीकरणाची गरज स्पष्ट करा.

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(३०)

१. महालवारी पद्धत
२. प्रादेशिक ग्रामीण बँका
३. भारतातील कृषी बाजाराचे प्रकार
४. पिकांचा आकृतिबंध/ विविध पीक उत्पादनांच्या पद्धती

Translation in English
Sub: Agricultural Economics (Part-I) (EC-501)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. What is land reform? Explain the features and requirements of land reform
2. Explain the advantages and disadvantages of commercialization of agriculture
3. Explain the measures taken to increase the agricultural productivity in India.
4. Explain the difference between agriculture and industry

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Explain the flaws in the Indian agricultural marketing system
2. Explain the establishment and Functions of NABARD
3. Evaluate land reforms in India and explain the reasons behind its failure.
4. Explain in details the concept of soil erosion
5. Explain the need of agricultural commodity price stabilization

Q.3. Write short notes. (Any Two) (30)

1. Mahalwari method
 2. Regional Rural Banks
 3. Types of agricultural markets in India
 4. Cropping pattern
-